

Monor

Jó itt élni! – A Great Place to Live!

Monor Város Önkormányzatának kiadványa

Photography is the art of the moment. Each photo is an uncompromising, precise document of the moment when it was taken. Monor has not been documented in this way for quite a while.

Now, the editors of this booklet have chosen some of the most interesting buildings and institutions of the city and published their photos. Thankfully, we have quite a lot to be proud of. This booklet is a snapshot of Monor in 2010. **It holds a mirror to the locals and introduces the city to visitors.**

The proximity of the nation's capi-

tal allows us to enjoy all the perks of a large city, but still live in a quiet environment. Thanks to our growing businesses and the local jobs they provide, Monor has better employment figures than the national average.

Our recently modernized cultural and educational institutions serve the needs of almost four thousand young people.

The farmers' market, the small retail stores and department stores satisfy a wide range of needs.

Various clubs and other organisa-

tions offer colourful cultural events, and our sports infrastructure offers activities ranging from ball games and martial arts to swimming.

The cooperation of winemakers on Strázsa Hill promotes viticulture, serving as a focus of community life and a continuation of our rich traditions.

It's up to us to shape this city and the relationships of its people. I hope that this booklet will demonstrate the desire of the people of Monor to live in a close-knit community and a welcoming environment.

Tibor Pogácsás, Mayor

A fotó a pillanat művészete. A fénykép a készítés másodpercének könyörtelen dokumentuma. Hosszú ideje nem készült ilyen lenyomat Monorról.

Most e füzet szerkesztői kiválasztottak néhányat a bemutatásra érdemes városi épületekből, intézményekből. Szerencsére van mivel büszkélkednünk. Ez a kiadvány pillanatfelvétel 2010-ből. **Tükör az itt élőknek, bemutatkozó az idelátogatóknak.**

A főváros közelsége lehetőséget ad arra, hogy használjuk a világváros minden szolgáltatását, ugyanakkor nyugodt környezetben élhessünk. A fejlődő vállalkozások, a közelben elérhető munkahelyek az országos átlagnál jobb foglalkoztatást nyújtanak.

Megújuló intézményeink, biztosítják a közel négyezer fiatal nevelését, oktatását, művelődését.

A városi piac, a kiskereskedések, az áruházak kínálatában mindenki megtalálhatja az igényeinek megfelelő portékát.

Egyesületek, klubok kínálnak színes programokat. Sportlétesítményeinkben lehetőség van a labdajátékoktól a küzdősportágakon át az úszásig a testmozgásra.

A gazdák összefogása segíti a Strázsahegy lankáin a szőlőtermesztést, a borászkodást, és szervezi a tartalmas közösségi életet, a hagyományok ápolását.

Hogy milyen a város, hogy milyen az emberek közötti kapcsolat, az csak rajtunk múlik. Bízom abban, hogy sikerül bemutatnunk: a Monoron élők törekszenek arra, hogy jó közösségekben, kulturált környezetben éljenek.

Pogácsás Tibor, polgármester

„Szerencsére van mivel büszkélkednünk.”

Thankfully, we have a lot to be proud of.

▲ Monor belvárosa 1938-ban. *Downtown Monor, 1938*

Urban development started in 1813.

The Monor area was populated after the last glacial period. In all likelihood, the medieval settlement lied where the current city centre is. The

origins of the name are unclear, with the most popular theory suggesting that the name Monor comes from a personal name of Turkish origin,

meaning 'fog'. The first written record of Monor (Monar) is a document dated 25 March, 1398.

A large development project was started in 1813, to be completed in 1820. The urban structure of the centre of Monor still clearly reflects the work done then. The railway line connecting Pest and Cegléd – the second Hungarian railway line – was opened in 1847. This sparked off a period of rapid growth. From 1848, Monor had 4 large fairs each year and two farmers' markets a week.

This is a tradition that survives to this very day.

Most of the main public buildings were built in the early 20th century, including Kossuth Lajos Primary School, the Courthouse and the Vigadó, as well as the buildings in between.

The city entered a new phase of development in the last twenty years. In this period, several infrastructure projects within the town were completed, and many new public buildings were built to better serve the local population.

Monor és környéke az utolsó eljegesedést követően népesült be. A középkori Monor nagy valószínűséggel a mai város központjában lehetett. Monor elnevezésének eredete még ma sem tisztázott, de a leginkább elfogadott elmélet szerint a török eredetű, „köd” jelentésű személynévből származik. Monor (Monar) névének első hiteles írásbeli említésével egy **1398. március 25-én** kelt oklevélben találkozunk.

1813-ban nagyszabású falurendezés indult meg, mely 1820-ig

tartott. Az ekkor kialakított településszerkezet a mai napig meghatározza a városközpont képét. 1847-ben adták át – az országban másodikként – a **Pest-Cegléd-Szolnok vasútvonalat**. Ennek köszönhetően a település rohamos fejlődésnek indult. 1848-tól már évi 4 vásárt és hetenként két piacot tarthattak. Ennek hagyománya napjainkig fennmaradt.

Zömében a 20. század elején készültek el a városkép napjainkig is meghatározó középületei így például, a Kossuth Lajos Általános Is-

▲ Monor belvárosa 2010-ben. *Downtown Monor, 2010*

kola, illetve a bíróság és a Vigadó, valamint a köztük lévő épületek.

Az elmúlt húsz évben ismét fejlődésnek indult a város.

Ez idő alatt teljesen kiépült a belterületi infrastruktúra, továbbá számos új közintézmény és közterület szolgálja az itt élők boldogulását.

A településrendezés 1813-ban indult meg a városban.

Monor is located between the Danube and the Tisza rivers, where the Gödöllő Hills meet the Great Hungarian Plains. The climate is in line with the national average: The average temperature is 10.2°C, the yearly precipitation is about 550 mm, the average number of sunny hours is 2000 and the primary wind direction is Northwestern.

Monor lies 25 km from the edge of Budapest and Ferihegy airport. Primary road no. 4 (E 60) runs along the southern edge of Monor, making the city easy to access by car and by bus. The Budapest-Cegléd-Szolnok railway line passes through Monor, providing another crucial means of public transportation.

Monor currently has a population of over 18 thousand people in 6200 households. The city covers

an area of 48.31 km², with the highest point being Strázsa Hill at 190m. The name of the hill comes from being an observation point for sentries on the lookout for any Turkish soldiers coming to the area. GPS coordinates: N 47.34753°, E 19.44893°

A well-developed network of cycling paths further improves transport options within Monor. Currently, cycle paths run along Kossuth Lajos Street from the city centre to the marketplace, all along Ady Endre Street and Kistói Street and from Sztterényi School to the local Tesco store, but there are plans for several new cycle paths to be built in the next few years.

GPS coordinates of Monor:
N 47.34753°
E 19.44893°

A város a Duna-Tisza közén, a Gödöllői-dombság és az Alföld találkozásánál fekszik. Az éghajlat az országos átlagnak megfelelő: az évi középhőmérséklet 10,2 °C; egy év alatt kb. 550 mm csapadék hull; a napfénytartam átlagosan 2000 óra; az ÉNy-i szél az uralkodó.

Budapest határától és a Ferihegyi repülőtértől 25 kilométerre található. A város déli szélén húzódik a 4-es számú (E 60) országos főút, így a helység könnyen megközelíthető személygépkocsival, de menetrendszerinti autóbusszal is. A települést átszeli a Budapest-Cegléd-Szolnok vasútvonal, amely szintén meghatározó a város közösségi közlekedésében.

A városban jelenleg több mint 18 ezer fő lakik 6200 háztartásban.

Monor területe 48,31 km², legmagasabb pontja a Strázsahegy (190 m), mely arról kapta a nevét, hogy a falubeliek innen kémlelték a környéken portyázó török katonákat. GPS koordinátái: é. sz. 47,34753°, k. h. 19,44893°

A Monoron belüli közlekedést jelentősen javítja a jól kiépített kerékpárút-hálózat is. Jelenleg a Kossuth Lajos utcában a városközponttól a vásártérig, illetve az Ady Endre utca és a Kistói út teljes hosszában, továbbá a Sztterényi iskolától a Tesco áruházig épültek kerékpárutak, de a tervek szerint ezeket továbbiak is követik az elkövetkező években.

Monor GPS koordinátái:
é. sz. 47,34753°
k. h. 19,44893°

▲ A városban jól kiépített kerékpárút-hálózat található. The city has a well-developed network of cycling paths

The Renewal of the City Centre

The city centre was given new energy by the new Main Square, completed in 2009, and the conversion of Petőfi Street to a pedestrian zone. These offer the people living in Monor and the surrounding area a chance to enjoy a pleasant walk in the city centre. In the pedestri-

an area, paved with decorative paving stones and adorned with flower boxes and benches, numerous bars, restaurants and retail stores await their clients. The new Post Office building – the most beautiful public building in the street – is also located here. The Main Square,

located in front and to the side of the City Library, has also been renovated, and two fountains were built on the square. One of the fountains is built into the pavement, so that the more adventurous can walk in between the spectacularly illuminated jets of water.

◀ A Főtér egy részlete. A part of Main Square

▲ Sétálóutca. Pedestrian zone

Megújuló városközpont

Új életet vitt Monor belvárosába a 2009-ben átadott Főtér és a sétálóutcává átalakított Petőfi utca. Kellemes kapcsolódási lehetőséget, a korzózás élményét adja a településen és a környékben élőknek. Az elegáns térkövekkel kirakott, padokkal, virágládákkal díszített sétálóutcában számos vendéglátóhely és üzlet várja a vásárlókat és a vendégeket. Itt kapott helyet posta új épülete is, amely az utca legszebb közösségi intézménye lett. Megújult a Városi

▲ Szökőkút a főtéren. A fountain in Main Square

Könyvtár előtt és mellett elhelyezkedő főtér is, ahol két szökőkút is helyet kapott. Ezek közül az egyiket a tervezők a térkő alá süllyesztették, így a bátrabbak akár sétálhatnak is a látványos fényjátékkal megvilágított vízsugarak között.

A városközpont megújításának első üteme 2009-ben zárult le a főtér és a sétálóutca átadásával

The first phase of city centre renewal ended in 2009 with the completion of the new Petőfi Street and Main Square

Strázsa Hill has nearly 1000 wine cellars.

Growing grapes and winemaking have a tradition going back centuries in Monor, as evidenced by historical documents. Grapes were

originally planted in the Monor land of the Eger Chapter of the Catholic Church by locals. The wine-cellars were dug by hand in the soil large-

ly made up of clay and loess, and, in most cases, a press-house was also built in front of the cellar. Currently, there are as many as 960 cellars on Strázsa Hill, all in close proximity, which is **a unique feature not only in Hungary, but in all of Europe.** Most of the wine-cellars are only used by their owners, but more and more are being opened for visitors, offering wine and general catering services.

◀ Strázsahegyi pincesor. Cellar row on Strázsa Hill

A modern observation tower was built on the hill in the autumn of 2002, offering views of the wine-cellar area and Monor, as well as other local towns and even the Buda Hills.

The Thousand Cellars Wine-Growing Trail, created in 2009, allows visitors to learn about the basics of viniculture, unique Hungarian grape varieties and the natural and man-made features of Strázsa Hill. **This easy walk, along with the wine-tasting, makes for an all-round pleasant experience.**

Monoron a szőlő- és bortermelésnek több évszázados hagyománya van, amelyet korabeli írásos dokumentumok is bizonyítanak. Az egri káptalan monori birtokán a helybeli lakosok telepítették a szőlőt. Az agyagos-lössös dombon kézi erővel ás-

ták ki a boroshordók tárolására szolgáló pincéket és többségük elé présházakat is emeltek. Jelenleg a Strázsa-hegyen mintegy 960 pince található összefüggő pincefaluban, amely **nem csupán Magyarországon, de Európában is egyedülálló.** A bor-

ták ki a boroshordók tárolására szolgáló pincéket és többségük elé présházakat is emeltek. Jelenleg a Strázsa-hegyen mintegy 960 pince található összefüggő pincefaluban, amely

nem csupán Magyarországon, de Európában is egyedülálló. A bortárolására szolgáló pincéket és többségük elé présházakat is emeltek. Jelenleg a Strázsa-hegyen mintegy 960 pince található összefüggő pincefaluban, amely

2002 őszén elkészült egy modern kilátó, amelyről nemcsak a pincefalú és Monor, de több környező település, sőt a budai hegyvidék is jól látható.

A 2009-ben felavatott **Ezer Pince Szőlészeti és Borászati Tanösvényen** játékos keretek között ismer-

kedhet meg az ide látogató többek között a hazai szőlészeti és borászat alapismereteivel, a hungarikum szőlőfajtákkal, valamint a Strázsahegy természeti és épített értékeivel.

A könnyű séta egy bor-kóstolással egybekötött programmal tartalmas élményt kínál.

▲ Vendégfogadás a Strázsahegyen. Wine samplers in a Strázsa Hill cellar

A Strázsahegyen közel 1000 pince található.

Monor has 55 restaurants and pâtisseries, primarily aimed at satisfying local needs; therefore, they offer high quality products of Hungarian and foreign cuisine at very affordable prices.

After a few years' hiatus, the 100-year-old Vigadó Restaurant opened again in September 2010, with a large hall often used for weddings, other celebrations and com-

pany events. Both this room and the main hall of the Vigadó are excellent locations for smaller conferences as well.

The city has three guesthouses with a total of about 100 beds. Central Europe's largest hotel is also in Monor: Nyerges Hotel, offering accommodation for 82 guests in 32 rooms, as well as a restaurant and a thermal spa.

◀ A Vigadó Étterem belső tere. The interior of the Vigadó Restaurant

▲ The city offers all that is needed for conferences or company events

▲ A városban kitűnő lehetőség nyílik hangulatos konferenciák, céges rendezvények szervezésére

Monoron 55 étterem és cukrászda várja a vendégeket, amelyek első sorban a helyi igényeket elégítik ki, ennek megfelelően kedvező áron és jó minőségben kínálják a

magyar és néhány külföldi konyha ételeit.

Néhány év szünet után 2010 szeptemberében nyílt meg ismét a 100 éves Vigadó étterem, amelynek nagytermében rend-

szesen tartanak eseményeket, nagyobb társasági összejöveteleket és céges rendezvényeket. A Vigadó dísztermével együtt kiváló helyszínt kínál kisebb konferenciák megrendezésére is.

A városban három, összesen nagyjából száz férőhelyes panzió várja az ide érkezőket. Monoron található Közép-Európa legnagyobb nádfedelees szállodája, a Nyerges Hotel, 32 szobával és 82 férőhellyel. Utóbbiban étterem és termálfürdő is helyet kapott.

▲ A vendégeket termálvízű szálloda várja Monoron. Visitors will find recreation in a thermal spa on Monor

▼► A városi tömegsport rendezvények sok fiatal vonzanak. Monor public sports events attract many young people

The Monor Sport Club (Monori Sportegyesület, MSE), the largest civil society organization in Monor, **was founded in 1901 by local students as one of the country's first football clubs.** The club improved

steadily, and by 1905, it was known as one of the best in the country. Thanks to strong support from the municipality, MSE currently offers activities in 12 sports, the football section being the most

populous. In recent years, the club has been very successful in sports as varied as basketball, taekwondo, wrestling, tennis, and swimming. The importance of the sport club in the life of Monor is demonstrated by the fact that between 1998 and 2002 it had four representatives in the local council. Membership usually exceeds 1000, with about 600 people competing in officially sanctioned events in their sport. In the last few years, significant new investment projects

brought great improvements. For example, the stands were renovated and new changing-rooms were built. However, organized sport is not the only physical activity you can have in Monor. **The fields and forests around the city are great for hiking,** and Monor has facilities for body builders and fitness aficionados as well. Golfers will be interested to hear that on the edge of the city, there is a 6-hole golf course built to international standards.

A Monori Sportegyesület (MSE) a város legnagyobb civil szervezete, amelyet **1901. március 15-én, az országban elsők között alapítottak a labdarúgást már ismerő helyi diákok.** Évről évre erősödött az egyesület, és 1905-ben már Monort is a labdarúgás egyik fellegváraként említette a sajtó. A városvezetés kiemelt támogatásának is köszönhetően jelenleg tizenkét szakosztály várja a városban a sportolni vágyókat, melyek közül a legné-

pesebb a labdarúgás. Az egyesület komoly sikereket ért el az elmúlt években a kosárlabda, a taekwondo, a birkózás, a tenisz, és az úszás területén is. Városunk társadalmi életében betöltött szerepét jelzi, hogy az 1998-2002-es választási ciklusban négy képviselője volt a képviselőtestületben. Az MSE taglétszáma rendszeresen 1000 fő körül alakul, az igazolt versenyzők száma pedig eléri a 600-at is. Az elmúlt években jelentős beruházások történtek,

amelyek jobb sportolási feltételeket biztosítanak, például felújították a lelátókat, új öltözőket építettek. A szabadidő egészséges eltöltése azonban nem csak szervezett keretek között történhet Monoron. **A várost övező erdők és**

rétek kiváló túrázási lehetőséget biztosítanak. A városban testépítés és a fitness iránt érdeklődők is megtalálják számításukat. Sőt a város határában egy nemzetközi előírásoknak megfelelő 6 lyukú golfpálya is várja az érdeklődőket.

A sportegyesület taglétszáma átlagosan 1000 fő.
Membership of the sport club is around 1,000.

Swimming Pool

Monor's has a 2.2 m deep, 25 x 16 m swimming pool in an architecturally interesting building. Apart from the waveless main pool with 25-27 °C water, **there is a smaller pool for teaching children how to swim.** This pool is less than 1 m deep, but it's size of 12.5 x 6 m is sufficiently large for group classes. This pool is used, for example, for baby swimming classes, visited by children and their parents from Monor, Budapest, Cegléd, Kecskemét, and other nearby towns and villages.

Apart from the baby classes, the swimming pool offers swimming courses for older children, synchronised swimming, water gymnastics, water polo and therapeutic swimming for young and old alike.

About once a month, the swimming pool hosts regional or national water sports events as well. Apart from the pools, there is a 10-person dry sauna, a massage room, a solarium, a cafeteria and a shop. The pool has 66,000 visitors a year. It is open on weekdays from 6 AM

Uszoda

A különleges építészeti megoldásokkal kialakított monori uszodában egy 2,2 méter mély, 25 x 16 méteres vízfelület várja a sportolni, kikapcsolódni vágyó közönséget. A 25-27 Celsius-fokos, feszített víztükrű medence mellett a kisebbek egy **tanmedencében sajátíthatják el az úszás tudományát.** Ebben a víz mélysége az egy métert sem éri el, de a 12,5 x 6 méteres vízfelület a csoportos foglalkozásokra alkalmat ad. Ezt ki is használják a babaúszás oktatásánál, amelyet

nemcsak a monoriak, hanem Budapest-ről, Cegléd-ről, Kecskemétről és a környékbeli településekről érkező szülők és csemeték is igénybe vesznek.

A babaúszás mellett gyermek úszásként, szinkronúszással, vízitornával, vízilabdával és gyógyúszással is várják a sportolni vágyó gyerekeket és felnőtteket.

Nagyjából havi rendszerességgel valamilyen vízi sport regionális vagy országos versenyét is megrendezik az uszodában.

A medencék mellett egy 10 személyes száraz szauna, masszázsszoba, szolárium, büfé és uszodabolt is található a létesítményben. Az uszodát évente 66 ezer vendég keresi fel. Hétköznap reggel 6-tól este 9-ig, hétvégén reggel 9-től este 9 óráig várja látogatóit.

A monori uszodát évente 66 ezer vendég keresi fel.

The pool has 66,000 visitors a year

Vigadó Kulturális és Civil Központ Nonprofit Kft. is the city's cultural organisation, fully owned by the municipality. It is in charge of planning and organizing cultural events in and around Monor. The seat of Vigadó Kft. is the beautiful Vigadó building, built

over 100 years ago and renovated with EU funding in 2007. **The main hall has excellent acoustic properties, making it suitable for the varied classical music concerts held here regularly; a unique feature in the south-eastern part of Pest county.** The hall

is also the scene of many exhibitions and weddings. The Vigadó building also hosts popular science lectures, talent shows and all kinds of contests, as well as official events held by the Hungarian state or the municipality.

The air-conditioned lecture halls and small-

er rooms are used for educational courses, board meetings and other events. The Vigadó holds its own computer literacy courses in a well-equipped, modern computer room.

The other centre of Vigadó Kft's activities is the recently renovated Community Cultural Centre, the go-to place for local NGOs and pensioners' organisations and the scene of many children's events, dance classes, summer camps and theatrical performances.

◀ Zsúfolásig telt díszterem. The main hall filled to capacity

A Vigadó Kulturális és Civil Központ Nonprofit Kft. Monor város közművelődésért felelős cége, egyszemélyes tulajdonosa Monor Város Önkormányzata. **Tervezi, szervezi, lebonyolítja a város és környékének kulturális programjait.** A társaság székhelye az európai uniós pályázati támogatásból 2007-ben felújított, több mint 100 éve épült patinás Vigadó épülete

◀ A Vigadó épülete a város közepén. The Vigadó building in the city centre

a város szívében. **A Vigadó dísztermének kiváló akusztikája lehetővé teszi komolyzenei hangversenyek, kamaraestek, előadói estek folyamatos megrendezését,** mely egyedülálló lehetőség jelent Pest megye délkeleti részén. Folyamatosan rendeznek és helyet adnak kiállításoknak is, valamint a házasságok is itt köttenek a városban. Rendszeres szervezői ismeretterjesztő előadásoknak, tehetségkutató versenyeknek, vetélkedőknek, az álla-

mi – és önkormányzati rendezvényeknek. Léggondicionált előadó és oktatótermeikben vállalják tanfolyamok, oktatások, közgyűlések, bemutatók lebonyolítását. Jól felszerelt, korszerű számítógépes oktatóteremben saját képzéseket indítanak.

A társaság másik telephelye a szintén felújított Művelődési Ház, amely a helyi civil és nyugdíjas szervezetek fellegvára, gyermek, ifjúsági és táncos rendezvények, nyári táborok, színházi előadások helyszíne.

▼ Pleszkán Frigyes (monori születésű) dzsessz-zenész. Frigyes Pleszkán, Monor-born jazz musician

Since the founding of the cultural event organizer Vigadó Kulturális és Civil Központ Nonprofit Kft., the cultural life of Monor has become more and more vibrant and colourful. Apart from making

good use of the buildings of the Vigadó and the Community Cultural Centre, Vigadó Kft. coordinates other events organized by other groups in the city. They help local associations, clubs and foundations in planning and organizing ever better, ever more popular events.

*The market is occasionally converted to a Festival Hall, **hosting concerts by symphonic orchestras, children's shows, pop concerts and festivals.***

The folk dancing group Monori Strázsák,

know inside and outside Hungary, is yet another asset of Monor's cultural life. Various artists born in the area help organize cultural events in Monor, including pianist Károly Mocsári, painter László Koday, jazz pianist Frigyes Pleszkán and clarinet player Attila Gallai. The local media (Gemini TV, the local newspaper Strázsza and regional newspaper Régió) help inform the local population about the events held in the city.

► Néptáncosok a pincefesztiválon. Folk dancers at the cellar festival

A Vigadó Kulturális és Civil Központ Nonprofit Kft. megalakulása óta egyre aktívabb és sokrétűbb kulturális élet jellemző a városra. A Vigadó és a Művelődési Ház széleskörű kihasználása mellett összefogják a civil szervezetek által szervezett városi programokat is. Igény szerint segítik az egyesületek, alapítványok, klubok által rendezett, egyre igényesebb és nagyobb közönséget vonzó programok szervezését, lebonyolítását.

A Piaccsarnok alkalmanként Fesztivál-

csarnokká alakul, ahol **szimfonikus zenekari koncert, gyerekelőadás, könnyűzenei előadás és fesztivál színesíti a város életét.**

A város kulturális életét gazdagítja a Magyarországon és a világban is ismert Monori Strázsák Néptánc Egyesület. A különböző művészeti ágakban több helyi származású, kiváló híresség segíti a programok szervezését: *Mocsári Károly* zongoraművész, *Koday László* festőművész, *Pleszkán Frigyes* dzsessz-zongorista, *Gallai Attila* kla-

rinétművész és még sokan mások. Rendezvények híre a helyi médiumokon (Gemini TV, Strázsza és Régió újság) keresztül jut el a városban élőkhez.

▲ Mocsári Károly (monori születésű) zongoraművész. *Károly Mocsári, Monor-born pianist*

Library and Museum

The public library building, also housing a music school, is located in the city centre. The collection is made up of books, journals, newspapers, vinyl records, cassettes, CDs, microfilms, videos and computer data archives. Almost 90 thousand documents are at the visitors' disposal, making the Monor Library the fifth largest in Pest county. The entire collection of the Library (except for reference works, video cassettes, the local historical documents and electronic documents) is available to borrow.

The City Library also runs the local history exhibition entitled „In the Dust of the Plains, in the Noise of the City”. The exhibition, set up in the year of the millennium of the creation of the Hungarian state, covers Monor's past from prehistoric times. The first

room introduces Monor's natural surroundings and its geological history, including some mammoth bones found in Monor. Archeological finds are also exhibited here, including the oldest human finds from Monor, some beautiful late Neolithic (3800-3200 B.C.) polished stone axes. The second room shows how the people of Monor lived in the 19th century, while the third houses temporary exhibitions.

22

▲ A városi könyvtár jelenlegi...
The City Library in its present...

▼ ...és tervezett új homlokzata... and future form

A város központjában helyezkedik el a közművelődési könyvtár, amelynek épületében zeneiskola is működik. Állományát könyvek, folyóiratok, napilapok, hanglemezek, kazetták, CD-k, mikrofilmek, videó felvételek és számítógépes adatbázisok alkotják. Közel 90 ezer dokumentum áll látogatói rendelkezésére, amelyek Pest megye ötödik legjelentősebb könyvtárává emelik az intézményt. A könyvtár teljes gyűjteménye – kivéve a kéziköny-

Könyvtár és múzeum

veket, videó kazettákat, a helytörténeti gyűjteményt és az elektronikus dokumentumokat – kölcsönözhető.

A Városi Könyvtár irányítása alá tartozik a „Alföld porában, kisváros zajában” című helytörténeti kiállítás.

A millennium évében átadott állandó tárlat az őskortól mutatja be a település múltját. Az első teremben megismerkedhetünk Monor természeti környezetével, földtörténeti múltjával és láthatunk néhány Monoron talált mamutleletet. Itt kaptak helyet Monor régészeti emlékei is, köztük az ember jelenlétének első nyomai, a neolitikum utolsó időszakából (Kr. e. 3800-3200) származó szép formájú, csiszolt kőbalták. A második teremben a 19. századi monori életformával ismerkedhetnek meg a látogatók. A harmadik terem időszaki kiállításoknak ad helyet.

▲ Helytörténeti kiállítás. Local history exhibition

23

Education and Healthcare

Monor has four kindergartens and a crèche. The kindergartens prepare more than 700 3-6 year-olds for formal education. The students finishing one of Monor's four primary schools can continue their studies in two local high schools.

József Attila Grammar School and Economics Vocational Secondary School offers **specializations in the humanities, natural sciences and languages**. The school also offers a special 6-year curriculum

for especially talented students and provides specialized training in economics.

Szterényi József Vocational School offers the following vocational trainings: electronics, information technology, mechatronics technician, IT in economics, commerce and marketing, marketing and advertising, food and chemical product shop assistant, waiter, house painter, paper-hanger and clothing shop assistant.

The two schools have close to two

thousand students. Monor also has two music schools for beginners.

The city has a large network of out-patient clinics. **The new health house is currently being built;** after its completion, this new building will house all the out-patient clinics.

Oktatás és egészségügy

A városban négy óvoda és egy bölcsőde működik. Az óvodákban több mint hétszáz gyermeket készítenek föl az iskolai évekre. A Monoron lévő négy általános iskolából kikerülő diákok két helyi középiskolában folytatják tanulmányaikat.

A József Attila Gimnázium és Közgazdasági

Szakközépiskolában tanulók **érdeklődési körüknek megfelelően humán, reál vagy nyelvi osztályba kerülnek.** A kiemelkedő képességű diákoknak a gimnázium hat osztályos oktatást is indíthatantanterv alapján. Az iskola közgazdasági képzéssel is várja a diákokat.

A Szterényi József Szakközépiskola és Szakiskolában elektrotechnika-elektronika, informatika, mechatronikai műszerész, gazdasági informatikus, kereskedelem-marketing, marketing és reklám-

ügyintéző, továbbá élelmiszer- és vegyi-áru-eladó, pincér, festő, mázoló, tapétázó, illetve ruházati eladó szakmákat tanulhatnak az oda jelentkező diákok.

A két középfokú intézmény tanulóinak száma megközelíti a kettőezer főt. A településen két alapfokú zeneiskola is van.

Monoron kiterjedt egészségügyi szakrendelő hálózat működik. **Jelenleg folyik egy új egészségház építése.** Elkészülése után egy helyen lesz elérhető az összes szakrendelés.

Bölcsőde, négy óvoda és általános iskola, valamint két középiskola biztosítja a monori gyermekek oktatását és nevelését.

Education is provided for the children of Monor by a crèche, four kindergartens, four elementary and two secondary schools.

Markets and Fairs

The local market is open on Wednesdays and Saturdays and the Monor Pet Fair is held 6 times a year.

Monor has had two market-days a week since 1848. The market building has been serving the local population in its current form since 2001. The stores around the market building resemble the local wine-cellars in their external architectural traits.

Every Wednesday and Saturday, the local producers sell fresh fruits and vegetables and other market products here.

Pet lovers of all Central Europe well know the Monor Pet Fair, held 6 times a year. 15-20 thousand visitors attend each Fair, to return home with a puppy, a colourful bird or a furry animal of some sort. As most of the sellers here are the actual breeders themselves, the Fair is worth a visit for some pet advice, even if you aren't buying anything. The pet fair is great fun for both adults and children.

▲ A monori kisállatbörzére 15-20 ezer látogató érkezik. The Monor Pet Fair has 15,000 to 20,000 visitors each year.

▲ On market-days the market building is filled to its capacity

▲ Piacnapokon zsúfolásig telik a vásárcsarnok

Piac és vásár

Monoron 1848-tól hetente két piacnapot tartanak. A városi Piacsarnokot a jelenleg formájában 2001 óta használhatják a településen és a környéken élő termelők és lakosok. **A piacot körülvevő üzletek külső képe a monori pincék építészeti emlékeit idézi.** A piacon szerdánként és szombatonként friss zöldségekkel és gyümölcsökkel, illetve egyéb piaci termékekkel várják a térség termelői az egészséges és finom ízek iránt elkötelezett vásárlókat.

A kisállatkedvelők egész Közép-Európában ismerik az évi hat alkalommal megrendezésre kerülő **Monori Kisállatbörze és Hobbiállat Vásárt**. Egy-egy vásárra 15-20 ezer látogató érkezik, hogy utána kiskutyával, színpompás díszmadárral vagy valamilyen prémes állattal térjenek haza. Mivel az árusok többsége a tenyésztő, állattartási tanácsért nyugodtan forduljunk hozzájuk! Felnőttnek és gyermeknek is nagy élmény elmenni!

Szerdán és szombaton városi piac, évente hat alkalommal pedig kisállatbörze várja a monoriakat és a városba érkezőket.

Religion and Social Life

In the 18th century, a new Catholic congregation was set up by the Eger Chapter of the Catholic Church; the Church to Holy Mary (Nagyboldogasszony templom) was consecrated in 1806. The few Lutherans who moved to Monor from other nearby towns belonged to the congregation of Péteri for a long period of time. They

turned Reformed population re-established their church and their schools. **The current Reformed Church building was (re)built in 1702.**

and a Catholic "small church" in the newer part of the city, Újtelep.

Civil society has been very active in Monor for decades, organizing the early summer St. Orban's Day Festivities on Strázsa Hill, the Festival of Strázsa Hill Cellars, and the Peddle and Stir Festival. Apart from these events, the city has a Children's Day festival – also largely organized by civil society – a cultural fair for retired people, a folk music and folk dance festival and a grape harvest festival, offering high quality entertainment for all ages.

The Reformation soon found followers in Monor, and Reformed school education started in 1567. After the end of Turkish rule in Hungary, the re-

A reformáció korán hívekre talált Monoron, 1567-ben a református iskolai tanítás is megkezdődött. A török hódoltság után a hazatelepült református lakosság megkezdte egyháza és iskolája helyreállítását. **A mai református nagytemplomot 1702-ben építették újjá.** A 18. században Monor földesura, az egri káptalan új katolikus egyházközség alapításába kezdett, a város központjában található Nagyboldogasszony templomot 1806-ban szentelték fel. A kör-

nyékről Monorra települő kis számú evangélikus lakos hosszú ideig Péteri község gyülekezetéhez tartozott. 1912-ben önállósodtak, saját templomukat 1939-ben szenteltek fel. A baptista gyülekezet 1949-ben épített templomot. Az újtelepei lakosok lelki életét szolgálja a református és a katolikus kistemplom.

A városban évtizedek óta aktív civil társadalmi élet folyik. Ők szervezik a nyár eleji időszakban a Strázsa-hegyen több éve megrendezésre kerülő

Vallás és társadalmi élet

Orbán-napi vigadalmat, a Strázsahegyi pincék fesztiválját és a Tekerő-kavaró fesztivált is. Ezek mellett a szintén jórészt társadalmi munkában szervezett Városi gyerek-

nap, Nyugdíjas kulturális találkozó, Népzenei- és néptánc találkozó, valamint a Szüreti sokadalom is évek óta tartalmas szórakozást nyújt minden korosztálynak.

The defining feature of Monor's economy is that the services sector also serves the needs of other nearby towns and villages.

▼ A Monor és Vidéke Takarékszövetkezet épülete. The building of the Monor és Vidéke Takarékszövetkezet

Public administration duties in the area are mostly handled by the institutions in Monor: the Documents Office, the police station, the courthouse, the public prosecutor's office, the disaster management office, the fire station, the chief vet-

erinarian's office, the land register, the agricultural advisers and the public health office. Because of this, Monor has about as many business ventures per 1000 inhabitants (92) as other cities of similar size in the Budapest area, serving the 18,000 in-

habitants and at least as many more from nearby towns and villages.

Within the industrial sector, the food and the construction industry are dominant. Logistics developments are becoming more and more frequent, thanks to the vicinity of Budapest and the M0 ring road. In a Hungarian context, Monor has a decidedly strong services and commerce sector.

The sizeable financial sector provides a good foundation for the development of Monor's economy: there are 6 banks in the city centre.

▲ Az üzleti ügyintéztést megkönnyíti Monor új okmányirodája. The new Documents Office better serves the needs of businesses

Monor gazdaságát alapvetően meghatározza, hogy szolgáltatásaival részben a környező települések lakosságát és vállalkozásait is kiszolgálja. **A térség közigazgatási feladatait is jórészt Monor látja el** a település központjában lévő intézményekkel, mint amilyen az okmányiroda, rendőrkapitányság, a bíróság, az ügyészség, katasztrófavédelmi igazgatóság, a tűzoltóság, főállatorvosi hivatal, földhivatal, falugazdák és a népegészségügyi hivatal. Mindezek mi-

att az ezer lakosra jutó vállalkozásokat tekintve (92 db) Monor azonos szinten áll a budapesti agglomerációhoz tartozó, hasonló méretű településekkel, mivel a vállalkozások **a városban élő 18 ezer emberen kívül még legalább ugyanennyit kiszolgálnak a környező településekről is.**

Ipari téren fontos szerepe van az élelmiszer-, és az építőipar-nak. Egyre jellemzőbbek a logisztikai típusú fejlesztések, köszönhetően Budapest és az M0-gyűrű közelségé-

nek. Monoron a szolgáltató és a kereskedelmi szektor országos összehasonlításban is kifejezetten jónak mondható.

Monor gazdaságának jelenlegi fejlődéséhez jó alapot szolgáltat kiterjedt pénzügyi szektora, hiszen a város központjában hat pénzügyintézet is működik.

További információ / *For more information, call: +36-29-413-212*